

Handläggare
Lin Annerbäck
Telefon: 08-50831802

Till
Kulturnämnden
2025-02-18

Skrivelse om Medeltidsmuseets framtid

Svar på skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Tapani Juntunen (SD), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Tapani Juntunen (SD), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) har i en skrivelse inlämnade till nämnden lyft två frågor gällande Medeltidsmuseets verksamhet och framtid: hur har stadens dialog med riksdagsstyrelsen sett ut under processens gång och hur fortlöper stadens planer beträffande flytten.

Stadens planer på att flytta Medeltidsmuseet till Börshuset kvarstår. Kulturförvaltningen har byggt upp en organisation som långsiktigt säkrar att museet blir en stark kunskapsinstitution med förmåga att utveckla verksamheten. Förvaltningen bistår riksdagsförvaltningen i utredningsarbetet för att lyfta fram och tillgängliggöra Helgeandsholmens viktiga värden genom att Medeltidsmuseets chef ingår i expertgruppen.

Kulturförvaltningen utreder tillsammans med fastighetskontoret möjligheten att omvandla Storkyrkans likkällare, som ligger vägg i vägg med Börshusets källare, till en utställningslokal för Medeltidsmuseet. Under våren 2025 påbörjas dessutom arbetet med att utreda upprustningsbehov och eventuella hyresgästanpassningar för att skapa optimala förutsättningar i Börshuset för stadens ambitiösa museum om Stockholms medeltid.

Medeltidsmuseets publika verksamhet består i dagsläget av stadsvandringar, visningar av historiska rum, c/o-utställningar i andras lokaler samt föreläsningar. Under 2025 öppnar Medeltidsmuseet en mindre utställning och butik i Gamla stan, i en lokal som också kommer att användas som utgångspunkt för stadsvandringar och skolprogram.

Ärendet

Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Tapani Juntunen (SD), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) lämnade in en skrivelse till kulturnämnden 2024-11-12 om Medeltidsmuseets framtid.

Vid årsskiftet lämnade Medeltidsmuseet lokalerna på Helgeandsholmen samtidigt som riksdagsdirektören under 2024 fick i uppdrag att göra en fördjupad analys av tillvaratagandet och tillgängliggörandet av historiska värden under Riksplan. Kopplat till detta lyfter skrivelsen två frågor gällande Medeltidsmuseets verksamhet och framtid:

- Hur har stadens dialog med riksdagsstyrelsen sett ut under processens gång?
- Hur fortlöper stadens planer beträffande flytten och den fortsatta verksamheten för Medeltidsmuseet?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av enheten Medeltidsmuseet inom avdelningen Museer och konst.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den 22 februari 2022 beslutade kulturnämnden om inriktningsbeslut för omlokalisering av Medeltidsmuseet till Börshuset. Den 7 februari 2024 beslutade riksdagsförvaltningen att ge riksdagsdirektören i uppdrag att göra en fördjupad analys av tillvaratagandet och tillgängliggörandet av historiska värden under Riksplan. Stadens planer på att flytta Medeltidsmuseet till Börshuset kvarstår, eftersom inget av de alternativ för framtida verksamhetsform som identifierades i riksdagens uppdrag är förenligt med att långsiktigt kunna bedriva och utveckla Medeltidsmuseets verksamhet.

Kulturförvaltningen har byggt upp en organisation som långsiktigt säkrar att museet blir en stark kunskapsinstitution med förmåga att utveckla verksamheten. Förvaltningen har skrivit på kontrakt för tillfälliga lokaler för såväl pedagogiskt arbete och butik som för kontorsarbete. Under 2025 öppnar Medeltidsmuseet en mindre utställning och butik i Gamla stan, en lokal som också kommer att användas som utgångspunkt för stadsvandringar och skolprogram.

Riksdagsförvaltningens engagemang för att förmedla Helgeandsholmens historia och arbetet med att tillgängliggöra de fasta fornlämningarna för allmänheten är något som staden ser mycket positivt på. Kulturförvaltningen bistår riksdagen i utredningsarbetet för att lyfta fram och tillgängliggöra

Helgeandsholmens viktiga värden genom att Medeltidsmuseets chef ingår i expertgruppen.

Medeltidsmuseet har haft en stor och återkommande publik under åren på Helgeandsholmen. Utställningen har varit populär och framförallt har många skolor besökt museet som en del i undervisningen om staden och rikets medeltida historia. Detta är dock inget som slutar i och med att museet tillfälligt står utan utställningslokal. Skolor fortsätter att boka museets stadsvandringar och visningar av museets historiska rum i Gamla stan. På vardagskvällar, helger och lov finns dessutom möjlighet för privatpersoner att delta i museets programverksamhet i form av visningar, vandringar och föredrag.

Utöver aktiviteter i Gamla stan så har Medeltidsmuseet inlett nya samarbeten. Under höstlovet 2024 öppnade utställningen *Medeltida mode - Medeltidsmuseet c/o Historiska museet*. Utställningen visar tio medeltida kvinnodräkter och har fått väldigt fint mottagande av såväl besökare som branschfolk. Utställningen står till hösten 2026. Under höstterminen 2024 utforskade elever från åk 4 i Täby, tillsammans med Medeltidsmuseet och Täby kyrka, platsens medeltida historia. Resultatet presenteras i en utställning i kyrkans vapenhus. Under 2025 går projektet vidare till Brännkyrka kyrka och nya mellanstadieelever. Projektet beräknas pågå i minst två år till och besöka sammanlagt fem kyrkor och skolor i kyrkornas närhet.

Under 2024 genomfördes också ett stort forskningssymposium i Medeltidsmuseets regi där över sjuttio personer möttes för att diskutera Stockholms medeltid. Arbetet med att kartlägga stadens äldsta historia fortsätter under de kommande åren, ett omfattande arbete med forskningsansökningar har påbörjats och 2028 beräknas ett nytt standardverk om Stockholms medeltid vara klart. Den nya forskning som presenteras i standardverket ska sedan ligga till grund för en ny basutställning i Börshuset.

Tillsammans med fastighetskontoret utreder kulturförvaltningen möjligheten till att omvandla Storkyrkans likkällare, som ligger vägg i vägg med Börshusets källare, till en utställningslokal för Medeltidsmuseet. Under våren 2025 påbörjas dessutom arbetet med att utreda upprustningsbehov och eventuella hyresgästanpassningar för att skapa optimala förutsättningar i Börshuset för stadens ambitiösa museum om Stockholms medeltid. Flytten till Börshuset placerar museet mitt i medeltiden. Stortorget var stadens hjärta och museets nya lokaler kommer att ligga på platsen för det medeltida rådhuset. Det är en plats där väldigt många människor rör sig och möjligheten är stor att nå än fler besökare än tidigare.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Fredrik Linder
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

1. Skrivelse från Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M), Tapani Juntunen (SD), Jonas Naddebo (C) och Destiny Zandi-Lindgren (KD) om Medeltidsmuseets framtid

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-02-06
Fredrik Linder, Avdelningschef	2025-02-05